

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 pett. à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati pett vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru inseratni davek poseben. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300 Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Konec vatikanskega jetništva

V nedeljo bo svečano podpisana pogodba o sporazumu med Vatikanom in Italijo - Prihodnji teden bo papež prvič po 59 letih zapustil Vatikan in sopil na italijansko ozemlje

Rim, 8. februarja. V nedeljo bo na svečan način podpisana pogodba o sporazumu med Vatikanom in Kvirinalom. Za italijansko državo bo podpisal pogodbo ministrski predsednik Mussolini, za Vatikan pa državni tajnik Gaspari. Podpis pogodbe bo razglasil papež dne 12. februarja v baziliki Sv. Petra, kjer se bo vršila zahvalna služba božja ob udeležbi najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov.

Istega dne se bo vršil svečan sprejem v slavnostnih dvoranah palače Colonne. To bo prvi svečani sprejem po izbruhu konflikta med Italijo in Vatikanom. Besedilo pogodbe bo istočasno objavljeno v vatikanskem in kvirinalnem uradnem listu.

Obnova priateljstva med Vatikanom in italijansko državo pa se bo manifestirala v medsebojnih obiskih italijanskega kralja in papeža. Italijanski kralj bo 12. t. m. posetil papeža v vatikanskih dvorih, papež pa bo dva dni pozneje prvič po letu 1870. zapustil vatikanske prostore in stopil na italijansko ozemlje, da vrne obisk italijanskemu kralju. V posebnem vlaku bo sta nato kralj in papež odpotovala v Milan, kjer bosta prisostvovala posvečenju novega semeniča v Vengoni. Na ta način bo papež po 59 letih prvič zopet stopil v direktno stike z zunanjim svetom in s tem zaključil dobo vatikanskega jetništva.

Mestni komisarji imenovani

Imenovani so dosedanji župani — Tozadevni ukazi so bili sinonimi podpisani — Odločitve o imenovanju posvetov še ni

Beograd, 8. februarja. Sinoči se je vršila na Topčideru seja ministrskega sveta. Po seji je bil ministrski predsednik Pera Živković v avdijencu na dvoru, kjer je predložil kralju v podpis ukaz o imenovanju komisarjev za mestne občine Beograd, Zagreb in Ljubljana. Tozadevni ukaz bo objavljen še danes popoldne. Kakor izve vaš poročil:

Predpisi za privatno poučevanje osnovnošolskih učencev

Pouk tujih jezikov ne sme biti obvezen. — Učitelji smejo dajati privatni pouk samo učencem drugih zavodov.

Beograd, 8. februarja. Prosvetni minister Božidar Maksimović je izdal vsem prosvetnim oddelkom naredbo, v kateri ugotavlja, da za osnovne šole ni nikjer predpisani obvezni pouk tujih jezikov, ker je pod jasno, da bi pouk tujih jezikov v osnovni šoli predstavljal preobremenitev otrok. Dogaja pa se, da se obražajo učitelji s prošnji na ministristvo za dovoljenje prirejanja tečajev v šoli in dajanja privatnih ur. Glede na to odreja prosvetno ministristvo, da smejo v prosvetnem oddelku odobriti pouk tujih jezikov.

Slabi izgledi naše zunanje trgovine

Težkoče pri sklepanju trgovinskih pogodb — Gospodarski in politični interesi posameznih držav ovirajo razvoj trgovinskih odnosa.

Beograd, 8. februarja. Skupno s trgovinskimi pogajanjimi, ki se imajo započeti z Bolgarsko, se v ministrstvu trgovine zlasti intenzivno dela tudi za čim večje ojačanje trgovinskih zvez s Turčijo, Rumunijo in Španijo, ki še niso urejene. Tudi trgovinske zveze s Češkoslovaško potrebujejo še mnogo izboljšanja.

Prvi poizkus s Španijo bodo storjeni mesece marca, ko bo odpotoval tjački načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Steinmetz. V Španiji se zanimajo za našo lesno industrijo, cement, živočišno in hmelj. Težkoče so dosegli povzročale druge države, ki so nam iz političnih in gospodarskih razlogov skušale zapreti pot v Španijo.

Kar se tiče Turčije, je bilo storjenih od naše strani že več poizkusov, pa je Turčija stavila take pogoje, da se ni mogla ustvariti podlaga za solidno trgovinsko pogodbo. Zdi se, da so tu obstajali isti vplivi, ki so tudi preprečili trgovinsko pogodbo s Španijo.

Glede trgovinskih zvez z Rumunijo naši odnosišči še niso povsem jasni. Nova vlada dr. Mania smatra, da eno svojih glavnih nalog, da pospešuje zlasti razvoj kmetijstva v državi in se v tem primeru ne vidi prava podlaga, na kateri bi se mogla pospeševati medsebojni trgovina.

Z Madžarsko smo usporazumišči sa-

mo z ozirom na splošen del trgovinske pogodbe, glede tarifnega dela pa ni upanja, da bi došlo v doglednem času do sporazuma.

V Češkoslovaški je vpliv agrarcev danes tolik, da se žai ne more pričakovati, da bi vprašanje naših trgovinskih odnosa dočelo upirajo. Vrše se priprave, da bi se ustvarila podlaga za zaključitev tarifne pogodbe s Poljsko. Najvažnejše pa je vprašanje trgovinskih pogodb z Bolgarijo.

Zadnji dnevi Prpičeve tolpe

Zagreb, 8. februarja. Danes je prispeval iz Beograda akt z rešitvijo na pomilostitev članov Prpičeve tolpe. Smrtna odsoda je bila potrjena za Pavla Prpiča Malega, Nikolaja Bradiča, Mije Urbanca in Marija Krmptiča. Franju Smoljemu je bilo dosmrtna ječa znižana na 15 let, Ibrahimu Krkiču smrtna kazen spremenjena na 20-letno ječo. Nikoli Budaku kazen znižana id 15 na 10 let, Juriju Prpiču-Ciganu pa od 5 na 4 leta. Razsodba bo danes popoldne razglasena obsojenim.

Istočasno je bil brzojavno pozvan v

Zagreb krvnik Hart. O razsodbi so obveščene tudi rodbine in branitelji obsojenec. Mati na smrt obsojenega Krmptiča je prosila za avdijenco pri kraljici, da bi od nje zaprosila pomilostitev svojega sina. Tudi branitelji vseh na smrt obsojenih so se ponovno obrnili na kralja s prošnjami na pomilovanje.

Zadušnica za Stjepanom Radićem

Zagreb, 8. februarja. Danes dopoldne se je vršila v stolni cerkvi zadušnica za počojnega Stjepana Radićem. Udeležilo se je je veliko število bivših narodnih poslancev KDK, zastopniki zagrebškega občinskega sveta in bivšega oblastnega odbora, predstavniki raznih kulturnih in gospodarskih organizacij ter mnogo občinstva.

Gajdarov gre v Split

Split, 8. februarja. Tu pričakujejo prihod filmskega igralca Vladimira Gajdarova in njegove sogralke Olge Gavoske, ki bosta gostovala 16. t. m. v Narodnem gledališču.

Delegati ministrstva trgovine na zagrebški konferenci

Beograd, 8. februarja Konference ki se bo 21. in 22. t. m. vršila v Zagrebu glede revizije uredbo o odpiranju in zapiranju trgovin, se bosta za ministrstvo trgovine in industrije udeležila načelnik oddelka Stjepan Krpan in inspektor Dragiša Stojadinović.

Angleški kralj — rekonalescent

London, 8. februarja Na nasvet zdravnikov odpotuje kralj v najkrajšem času z Londona, da spremeni podnebje. Dan odhoda odvisi od vremena.

Poplave v Ameriki

Newark, 8. februarja. V državi Kentki so nastale radi dolgotrajne deževje, zlasti pa radi tri dni trajajočih nalivov velike poplave. 20 našeljivih je popolnoma pod vodo. Več tisoč ljudi je brez strehe. Po doseganjih vseh je utonilo nad 100 ljudi.

Španski uporniki pridejo pred izredno sodišče

Pariz, 8. februarja. Bivši ministrski predsednik Sanchez Guera, ki je bil povoden zadnjih nemirov v Španiji aretiran in v kreč na torpedni rušilec, je bil včeraj zopet izkren v pripeljan v Madrid od tam v vojaške zapore. Postavljen pred izredno vojaško sodišče, pred katerim se bo moral zagovarjati radi veleizdaje.

Dr. Seipel obolel

Dunaj, 8. februarja. Zvezni kancler dr. Seipel je obolen na hripi in odšel na kraški odmor v sosednjo Hüttendorf. Nadomeščeval ga bo za čas bolezniškega dopusta podkancler Hartleb.

Poljska zahteva kompenzacije za izpraznitve poreza

Varšava, 8. februarja. Poljski sejem je proti glasovan levicarskih strank sprejet predlog, v katerem pozivajo poljsko vlado, naj v primeru izpraznitve poreza za posebne garancije za varstvo poljskih meja.

Senzacionalna razkritja o političnih kupčijah patra Hlinke

Šeфа slovaške klerikalne ljudske stranke obtožuje njegov lastni poslanec, da je prodajal poslanske mandate za visoke vsote raznim madžarskim iridentistom.

Bratislava, 8. februarja. Poslanec Hlinkove slovaške ljudske stranke dr. Juriga objavlja v bratislavskih listih senzacionalna razkritja o političnih kupčijah šefu slovaške ljudske stranke patra Hlinke. Posl. Juriga naglaša v svoji izjavi, da le prejemač pater Hlinka za posamezne mandate slovaške ljudske stranke velike vsote. Pri tem mu je vse eno, kdo je v imenu klerikalne slovaške ljudske stranke prišel v parlament, samo da je plačal. Tako je dobil od dr. Bodjaka pol milijona čeških kron, da mu je zasigural mandat na svoji kandidatni listi. Tudi

razni madžarski iridentisti so se zatekali pod njegovo okrilje, kar dokazuje zlasti zadeva poslanca dr. Tuka, ki je obtožen veleizdale in špionaze na korist Madžarski. Pater Hlinka je za 200 tisoč Kč preskrbel mandat tudi blvšemu madžarskemu velikemu županu dr. Belli. Posl. Juriga naglaša, da mu je znana še celo vrsta takih primerov. Razumljivo je, da so ta razkritja izvajata v češkoslovaški politični javnosti ogromno senzacijo in še bolj izpodkopalna ugled slovaške ljudske stranke, ki je zelo omajan že zaradi Tukove atere.

Podaljšanje stanovanjske zaščite v ČSR

Zaščita najemnikov bo podaljšana do 1. 1937. — Najemnine ostanejo maksimirane, razpolaganje s stanovanji pa bo znova omejeno.

Praga, 8. februarja. Vlada je pripravila za pomladansko zasedanje parlamenta nov stanovanjski zakon, s katerim bo podaljšana zaščita stanovanjskih najemnikov do 1937. Vladni predlog predvideva celo znatno povečanje sedanja stanovanjske zaščite in bo še bolj omejil razpolaganje s stanovanji s strani hišnih posestnikov. Obenem

pa bo urejeno tudi vprašanje podprtja stanovanjske akcije ter bo povečana davčna v stanovanjske svrhe. Zaradi bo dovoljeval regulacijo najemnin, vendar pa bodo ostale cene stanovanj maksimirane. Od vsakega povrašanja se bo stekal gotov odstotek v občinskih odnosno državni gradbeni fond.

Ameriška ekspedicija na severni tečaj

Fritjof Nansen je povabil ameriško vlado k sodelovanju pri letosnji polarni ekspediciji — Zrakoplov »Zeppelin« je že pravljeno.

Newyork, 8. februarja. Znani počarni raziskovalec Fritjof Nansen se je obrnil na ameriško vlado s predlogom, naj bi sodeloval pri letosnji polarni ekspediciji, ki jo namerava podvetni Nansen s pomočjo zrakoplova »Zeppelin«. Ameriška vlada je v načelu pris

stala na ta predlog ter povabila Nansenja, naj pride v svrhu podrobnega dogovora v Ameriko. Zrakoplov »Zeppelin«, ki je lanske leto absoluiral polet v Ameriko, je že na novo opremljen in izpolnjen za ekspedicijo na severni tečaj.

Priprave za končno izvedbo agrarne reforme

V ponedeljek se sestane v Zagrebu posebna komisija, ki bo pripravila potrebno gradivo.

Beograd, 8. februarja. Ministerstvo za poljedelstvo je imenovalo posebno komisijo, ki ima nalogo proučiti vprašanje agrarne reforme in njen posledice v zasebnem in narodnogospodarskem pogledu, ker se hoče vlada pri izvajaju agrarne reforme izogniti vsem škodljivim posledicam. V komisiji so univerzitetni prof. Stjepan Gjurić, banatski svetnik dr. Gavro Gojković in dr.

Emil Popović. Komisija se sestane 11. t. m. v Zagrebu. Gradivo, ki ga bo zbrala ta komisija, bo služilo za podlago končnih rešitev agrarne vprašanja. Tega dela se hoče vlada lotiti z vso pozornostjo in energijo, da tako spravi z dnevnega reda tudi ta problem, ki je v prošlih letih povzročil toliko razburjenja in nezadovoljstva.

Prvi sestanek reparacijskega odbora

Pariz, 8. februarja. V soboto priredi guvernor francoske Narodne banke Moreau banket, na katerega so povabljeni vsi člani odbora strokovnjakov za reparacije. To bo prvi stik delegatov reparacijskega odbora. Ni že gotovo, da li odpotuje Parker Gilbert, ki je okreval od hripe, pred pogajanjem za rešitev reparacijskega vprašanja v Berlin.

Grozeče stanje v Indiji

Bombay, 8. februarja. Konflikt med Hindujci in muslimani dobiva vedno resnejši značaj. Nemiri so se danes nadaljevali in razširili na zaledenice in severni del mesta. Položaj se je napram včerajšnjem dnevu zelo poslabšal. Davi so bili ubiti 4 muslimani. Zavojlo tega je bilo vojaško znatno ojačeno in je moralno napotiliti z orožjem. Po doseganjih vseh je bilo ubitih 29 oseb in na stotine ranjenih.

Novi predsednik madžarskega parlamenta

Budimpešta, 8. februarja. Na današnji seji poslane zbornice je bil doseljen predsednik vladne stranke Ladislav Almásy z veliko večino izvoljen za predsednika poslanske zbornice.

Revizija pogodbe z Wagons Lits

Beograd, 8. februarja. V generalni direkcijski ministra prometa se zavrnjejo pogodba za revizijo pogodbe z belgijsko družbo »Wagons Lits«. Doselj je belgijska družba uživala v nadzravi izredne ugodnosti in pravice. Nova pogodba bo te velike ugodnosti dokaj omnila.

LJUBLJANSKA BORZA.
D e v i z e : Amsterdam 0—22.825, Berlin 13.50—13.53 (13.515), Bruselj 0—7.9187, Budimpešta 0—0.937, Curih 10.944—10.974 (10.959), Dunaj 7.905—8.025 (8.01), London 276.2—277.0 (276.6), Newyork 56.73—56.93 (56.83), Pariz 0—22.62, Praga 0—168.6, Trst 297.12—299.12 (298.12).

E f e k t i : Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Praštediona 900 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 120 den., Ruš 210—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Dnevne vesti.

— Iz sodne službe. Višji pisarniški oficijal okrožnega sodišča v Celju Henrik Toplak je imenovan za višjega pisarniškega predstojnika.

— V naše državljanstvo je sprejet klinični čavničar iz Maribora Julij Bayer.

— Težka bolezni poslanika Lazarevića. Češki listi poročajo, da je dosedanjem jugoslovenski poslanik v Pragi Branko Lazarević sredji januarja težko obolen. Jeden je po-kvarjen konzervo in posledica je bila delno zastupljene krvi. Moral se bo dolgo lečiti. Tudi njegova soprona je obolen.

— Čilsko poslanstvo v Beogradu. Dunajski poslanik republike Čile Martin Sigueroa prispe koncem tekočega meseca v Beograd. Njegov prihod je baje v zvezi z ustanovitvijo poslanstva v Beogradu.

— Otvoritev autogonskega tečaja v Celju. Zbornica TOJ v Ljubljani je otvorila v pondeljek 4. t. m. v Celju tečaj za autogen-sko varenje. V otvoritvenem govoru je za-stopnik zbornice poučeval važnost takih tečajev za strokovni napredok obrtnika, ter omenjal stremljenje in trud zbornice za strokovno povzdrigo obrtniškega stanu. S tem pa je zbornica našla pri celjskih obrtniških organizacijah in mestni občini, da je tovarne za dušik v Rušah in tvrdke Tscharer iz Maribora, ki sta dali za tečaj brezplačno na razpolago potrebne aparate in varilna sredstva. V tečaju predavata g. inž. Štajmer in g. Djurković. Zanimanje za tečaj kaže veliko, da se je prijavilo nad 30 udeležencev iz vseh krajev Slovenije, eden celo iz Srbije (Kragujevac). Zbornica priredi v drugi polovici februarja v Celju še dva tečaja za mizarje. Prijavilencev je že sedaj za oba tečaja nad 90. Iz velikega zanimanja našega obrtništva, osobito obrtniškega naraščaja za strokovne tečaje sledi, da obrtništvo samo čuti potrebo po strokovni izpopolnitvi in da Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vrši za obrtništvo tako koristno in dobro delo, ko prireja take tečaje.

— Sprejem gojencev v podčašniške šole. I. pehotna podčašniška šola. II. pehotna podčašniška šola v Bleči in IV. pehotna podčašniška šola v Zagrebu sprejemajo gojence do 10. maja t. l. Prosilci ne smejte biti mlajši od 17. in ne starejši od 21. let. Podrobna pojasnila dobre interese pri občinskih uradih na ormožniških postajah in vojaških poveljstvih.

— Dohava časopisov na novomeški pošti ob nedeljah in preizkazih je vse prej kot zadovoljiva, ker se morajo stranke pehati in drenjati ter pri tem mazati obuvilo in obleko po en četrti in pol ure in še delj, da pridejo do svojih časopisov. Nešteoto prošenje je dobila že poštna uprava, da bi olajšala občinstvu dobo pošte ob nedeljah in prazničnih, pa je našla gihu ušesa. 2. t. m. je delil pošto samo eden in še ta skrajno počasen in ne-reden uslužbenec, tako, da je postalno mnogo-brojno čakajoče občinstvo nestreno. Ce bi imela poštna uprava le malo dobre volje in postrežljivosti, bi z lahkoto omiliла te po-manjkljivosti. Treba bi bilo n. pr. le pomnožiti osobe in razdeljati časopise na same na enem mestu, kakor dosedaj, temveč na več mestih. Saj priporočajo ministrstva zadnjih čas uradom več uljudnosti in postrežljivosti napram občinstvu, torej naj se tudi novomeška poštna uprava zgane in čimprej odpri opisan, da občinstvo skrajno mučno stanje hvaležno ji bode.

— Cankarjev kulturno in prosveltno društvo slovenskih delavcev v Beogradu prirejajo v soboto 9. t. m. v veliki dvorani palače Dejavske zbornice (na vogalu Nemanjine in Studenične ulice) veliko maščerado. Začetek ob 9. (21.) uri. Ob 10. uri revija mask.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni lista« št. 13 z dne 8. t. m. objavlja uredno notranjega ministra za izvrševanje zakona o državljansku.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in mrzlo vreme. Včeraj je bilo lepo v Ljubljani in v Skoplju, drugod pa deloma oblačno. Včeraj je še povsod kazalo, da je hudega mirza konec, toda čez noč je temperatura znova občutno padala. Maksimalna temperatura je znašala v Splitu 6. v Mariboru 4. v Skoplju 0, v Zagrebu —2. v Ljubljani —3. Davi smo pa imeli v Ljubljani zopet —18 stopinj. Barometer je kazal 776 mm.

— Jugoslovenski turizam. Februarska številka tega odličnega ilustriranega meseca prinaša na uvodnem mestu članek urednika g. Čuklca o »Dobrih izgledih za bodočnost«, ki jih obeta novo stanje v naši državi turizmu. V naslednjem opozarja na važnost ameriških turistov za Jugoslavijo ter prinaša zanimive vesti v zvezi s tuških prometom in naši državi in o hotelirstvu. Francoski publicist Paul Dresse je prispeval zanimiv članek »Apercu sur la Dalmatique«, pisateljica Kamila Lucern pa zanimivo razpravo »Kaiser Diokletian und seine Tochter Valeria in der slädlawischen Volks-dichtung«.

— Zemlja počela tri delavec. V Beli Cerki se je priprnila nenavadna nesreča, ki je povzročila paniko med tamošnjim prebivalstvom. Pri kopanju vodnjaka je zemlja počela tri delavec. Neki posestnik je hotel na dvorišču izkopati vodnjak. Najel je več delavec. Med kopanjem se je zemlja nenadoma odprila in počela tri delavec. Nesrečne so izginili v brezdu, ki je nastalo in se po tem zopet zaprla. 200 delavec kople sedaj na tem kraju, da bi ponosrečence izkopal, toda doslej je bilo vse prizadevanje zman-

— Kako je zmrznill bogataš. Josip Žagač-Kos je bil nekoč revez in je kot mladenič služil pri bogatem seljaku Kosu na Ribčevem bregu pri Ivancu. Ker ni imel potomcev, je adoptiral hlapca in mu zapustil vse svoje premoženje, vredno polodruži milijon dinarjev. Pred dnevi je bogat seljak odšel v svoj vinograd, ki je kaki dve uri oddaljen od hiše. Ko se je vračal domov, je od mraza, utrujenosti in najbrž tudi od preobilno zaužitega alkohola, občil v velikem snegu sred pota, kjer so ga drugo jutro našli

kmetje zmrznenega. Tako je umrl kmetiški milijonar, ki je klub svojim milijonom delal vse svoje življenje kakor črna živina.

— Priči bo justificiran 15. t. m. Stol sedanorice v Zagrebu je že sklenil prepisati smrtno odsodo Priča Malega in njegovih padačev ter poslati prepise sodišču. Sodišče bo imelo še eno sejo, na kateri bo sklepal o podrobnostih usmrtitve. Smrtna odsoda bo bila prečitana obsojenem v četrt ob 11., justifikacija bo pa v petek ob 6. zjutraj. Občinstvo ne bo imelo dostopa k justifikaciji.

— Zmrzljeno traplo neznan žensko. Pri uradu za regulacijo Save pri Zagrebu sta včeraj dve mladenice našla zmrzljeno neznan žensko. Javila sta to uradu za regulacijo Save, ki je obvestil policijo. Zadnji dan je v zagrebski okrožni pihal močan veter, ki je razpršil snežno plasti in odprt zmrzljeno traplo. Komisija je ugotovila, da je ženska zmrzla. Njeni traplo je bilo trdo kakor kamen. Nesrečnica je v snežnem meštu najbrž omagala na poti. Traplo so pre-pešali v mrtvašnico.

— V Sarajevu strada 1627 družin. Iz Sarajevu poročajo, da je po uradnih poročilih zavladal v sarajevski oblasti in v mestu Sarajevu grad. Najbolje trpe vzhodni kraj Bosne, kjer je vozni promet popolnoma ustavljen. Po planinskih vaseh je pa stanje naravnost obupno. Rdeči križ je pokrenil obsežno akcijo, da pomaga stradalcem, toda njegova sredstva so premajhna, da bi rešili bede bosanske prebivalstvo. V samem Sarajevu strada po izkazu referenta za socialno politiko 1627 družin ali 4243 ljudi. Občina je stradalcem družinam poslala po 2 kg moke za člana in podporo 30 Din. Ta podpora je pa tako malenkostna, da bodo družine v dveh dneh zoper strade. Straloče družine nimajo niti kruha.

— Glad tudi v okolici Splita. Iz Splita poročajo, da so oblasti dobile nove vesti o žrtvah gladu. Iz vasi Plavno pri Kninu poročajo, da je umrl od gladu neki starejši seljak in njegov 14letni sin. Vesti o strahoviti bedi in gladu prihajo iz cele zagorske Dalmacije. Zato je veliki župan v Splitu poklical vse okrajne glavarje in ih dal na vodila, kako pomagati najbedneškim. Obvestiti morajo vse občine, da pomagajo gladičom s tem da jim dajo preduime za delo, ki ga bodo opravljali, ko se pričn z javnimi gradnjami.

— 200.000 Din z neplačano srečko. Iz Novega Sada poročajo, da je pri včerajnjem zrebanju razredne loterie zadebla srečka št. 54.951 200.000 Din. Srečko je kupil seljak Peter Drajs v banki »Merkur« v Novem Sadu. Drajs prebiva v vasi Budisava. Banka mu je srečko poslala, seljak pa ni plačal Klub temu in je banka po prvem zrebanju srečko zopet poslala in Drajs je zopet ni plačal. Pri drugem zrebanju je srečka zadebla. Zato je nastal konflikt med seljakom in banko. Banka trdi, da je dobitek njen, ker je Drajs še ni plačal srečke. Razredna loteria bo dobitek izplačala našir Drajsu.

— Miss France pride v Beograd na gostovanje. Iz Beograda poročajo, da pride na gostovanje miss France Margerita Dufrin, ki bo gostovala v beograjski opereti. Gostovala bo danes v »Antoniji«, v soboto pa v »Bajaderic«. Francoska lepotica je starja 18 let. Miss France gostuje po večjih mestih Evrope, preden odpotuje v Ameriko.

— Ciganj jedo volje mese. Iz Karlova poročajo, da je pred dnevi ciganska družina, ki ji povejajo Janko Hudorovič, ujela sestranega volka v karloški okolici, in ga odra ter mese pojedla. Janko je prinesel kožo v Karlovec in jo prodal nekemu trgovcu. Izjavil je, da je volje mese precej trdo in žilavo, vendar pa užitno.

— Pri slabosti je prirodna grečnica Franz - Josef prijetno učinkujče domače zdravilo za prečesno zmanjšanje težav, zlasti ker pogosto zanesljivo pomagajo življne količine. Dopisi ženskih zdravnikov soglasno hvalljo prav nili učinek vide Franz - Josef, ki se za nežni ustroj ženskega telesa prav izborno prilega. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Iz Ljubljane. —lj Stanarino v ljubljanskih mestnih blščah. V današnjem »Slovencu« priznava g. Metod Golmajer, bivši občinski svetnik SLS, ki je sprožil polemiko o povisjanju in izenačenju najemnin v mestnih stanovanjskih hišah, da je sam krepko sodeloval v stanovanjskem odseku pri povisjanju najemnin. Se več, pove nam celo, da je klub SLS izdelal sam načrt, po katerem se je dosegel letni minimalni efekt 350.000 Din na leto. Go-spod Golmajer se ne razburja več zaradi ureditve najemnin v mestnih stanovanjskih hišah v Kolcižu, za Bezigradom, na Ahalijski cesti itd., kakor se je razburjal spopetka, pravi samo še, da ni bilo govora o podraziti stanovanj v hišah za topničarsko vojašnico. No, končno bo moral tudi priznati, da stavbe za topničarsko vojašnico ne tvorijo gospodarske celote zase, ampak le del kompleksa po Menčingerjevem stavbinem načrtu, ki bo izkazal letos 800.000 dinarjev deficit. Nam končno zadostuje, da je do konca, do razpusta občinskega sveta sodeloval pri regulaciji najemnin in da je načrt komisiji za zvišanje ozirana zmanjšan najemnin tak, da bi ga moral vsakdo priznati za pravičnega, kakor sam izjavila. Čemu potem vsa polemika?

—lj Konferanca o pokojniškem zavarovanju. V zborovalni dvorani DZ v Ljubljani se prične 16. t. m. ob 9 dopolno konferanca raznih interesiranih javnih korporacij o pokojniškem zavarovanju pravtvinih nameščencev. Konferanca bo trajala samo en dan. Na konferenco je povabljenih okoli 30 delegatov in zastopnikov javnih, gospodarskih ozirou delavskih korporacij. Razpravljal bodo v prvi vrsti o razširjenju novefiziranega za Slovenijo in Dalmacijo veljavnega pokojniškega začrta na vso dr-

zavo. Delegati se drugi dan udeleže slovesne otvoritve palače Delavske zbornice.

—lj Amnestija političnih deliktorov. Ljubljani so z radostjo pozdravili vest o amnestiji političnih zločincev. Ljubljansko deželno sodišče službeno še ni preje od pravosodnega ministrica zadavnega akta. Prizakovali pa je, da bo pred vsem ustavljen proces proti mladim komunistom, ki so laži za časa ravnateljev demonstracij razširjali na stroju pisane letake protidržavne vsebine. V smislu sklepa kazenskega senata bi morali priti štiri obtoženje pred državo in dejanje izvršeno pred 6. januarjem, bo sodno postopanje ustavljen. V zaporni ljubljanskega deželnega sodišča sedi več obsojenec, ki so žalili kralja. Med njimi je celo eden, ki je bil obsojen na več let ječe. Tudi ti bodo v kratkem izpuščeni.

—lj Občni zbor realnega podpornega društva se bo vršil v torek 12. februarja ob 17. v učiteljski zborovalni državne refeke v Ljubljani.

— Maškarada Ljubljanskega SOKOLA V NARODNEM DOMU Vhod iz Bleščeve ceste. se vrši na pustni torku, 12. februarja pod devizo

»V deželi Mavrov«

Iz Celja

—c Tudi v Celju primanjkuje premoga. Kakor v Ljubljani je tudi v Celju nastopilo veliko pomanjkanje premoga. Trgovci s premogom so klub bližnjih nekaterih premogovnikov napram neštevilnim zahtevam kurjave potrebnega občinstva brez moči, dati bi zelo radi ustregli vseh zahtev in potrebam, ker imi državljanske uprave ne dostavljajo premoga. Radi pomanjkanja premoga so najhujje prizadeti revni delavci sloj, ki kupujejo običajno radi približno 100 Din na pustni tork. V zaporni ljubljanskega deželnega sodišča sedi več obsojenec, ki so žalili kralja. Med njimi je celo eden, ki je bil obsojen na več let ječe. Tudi ti bodo v kratkem izpuščeni.

—lj Pomlad U Čuetju 9. FEBRUARJA NA TABORU

—lj Zanimivosti z ljubljanskem trgom. Današnji ribi trg je bil zaradi hudega mraza zelo slab obiskan. Dovoz morskih rib je minimalen, ker piha v severni Adriji močna burja. Iz Trsta so pripeljali na danšnji trgi nekaj »svopinov«, ki so jih prodajali po 40 Din kg. Zelo malo je bilo sardin in domaćih rib. Bilo je nekaj živih ščuk, ki so jih prodajali po 30—35 Din kg, in par zmrzljih mren. — Perutne je bilo ne jalo na trgu prav malo. Cene perutnin se dvigajo. Vprašanje preskrbe mesta z jajci je aktualno. Dovoz je neznan, a prodajalcu skušajo izrabiti vremenske neprilike, da podraži jajca. Danes so jih prodajali po 2.50 Din km. Opozorjam v tem oziru na Zagreb, kjer so jajca mnogo cenejša. Tudi Zagreb občuti: pomanjkanje jajc, toda kljub temu so cene ostale neizpremenjene ter se jajca prodajajo po 1.75 Din in največ po 2 Din. Salat se vedno primanjkuje.

—lj Ljubljanski Sokol naznanja, da se bodo prodajale vstopnice za društveno maščerado, da se na dan prireditve prepreči navajal pri večerni blagajni tudi na pustni tork. 12. t. m. ob 3. do 5. popoldne v društveni pisarni v Narodnem domu. — Odbor.

—lj Pomlad v evetu. Na mnoga vprašanja glede maškerade, ki bo v sobotu 9. t. m. na Taboru, odgovarjam: Sedež na balkonih se posebej ne oddajajo in se torej ne morejo rezervirati. Pač pa se oddajajo lože v društveni pisarni vsak dan od 4. do 7. ure. Tam dobes ves večer tudi potrebljujejo polasninske maske in posetniki ter skupine, ki bi hotele nastopiti s svojo točko. Sljimo, da hočejo mnoge dame in gospodje s svojimi lepimi maskami tekmovali z lepoto taborske Milenke in junajštvom grajske gospode. To bo zanimanje za maščerado le povečalo in ji pripravilo drugačne dne časopisov. Prireditve odsek se ni odločil za oficijsko tekmovalje lepih mask. Najlepšo masko bo občinstvo gotovo samo določilo in nagradilo in največjim številom cvetkov.

—lj Pomlad v evetu. Na mnoga vprašanja glede maškerade, ki bo v sobotu 9. t. m. na Taboru, odgovarjam: Sedež na balkonih se posebej ne oddajajo in se torej ne morejo rezervirati. Pač pa se oddajajo lože v društveni pisarni vsak dan od 4. do 7. ure. Tam dobes ves večer tudi potrebljujejo polasninske maske in posetniki ter skupine, ki bi hotele nastopiti s svojo točko. Sljimo, da hočejo mnoge dame in gospodje s svojimi lepimi maskami tekmovali z lepoto taborske Milenke in junajštvom grajske gospode. To bo zanimanje za maščerado le povečalo in ji pripravilo drugačne dne časopisov. Prireditve odsek se ni odločil za oficijsko tekmovalje lepih mask. Najlepšo masko bo občinstvo gotovo samo določilo in nagradilo in največjim številom cvetkov.

—lj Kocil Ščaka. Dne 10. t. m. ob 9. uri se vrši občni zbor društva v kinodvorani v Kregarju z običajnim dnevnim redom. Vabljeno je članstvo. Vse noči mi potekajo v sanjih o njih, kaj se demona vprašala razvedčena. — Ali se vam res smem zaupati? me je vprašala razvedčena.

— Z veseljem sem vam na razpolago. — Moja storija, g. urednik, bo sicer dolga, vendar potreblja, da me boste razumeli. Stranski oboževaljaci kinematografa sem. Odkar se zanimalam zani, ni bilo v vodilni kinu »Matica« nobenega filma, ki bi ga zamudila. V šoli so mi neprestano pred o

Sekula Jenč:

Suženj in Rimljanka

Roman.

Gotovo taka služba ni posebno častna. Po pravici rečeno, pa to ni njegov vsakdanji kruh, kajti sicer bi pretorijanu ne bil lagal. Dejal mu je, da me je kupil na salinskom trgu. V resnici me je pa našel na cesti brez gospodarja in me izvabil seboj z raznim obljubam.

Kakšne namene ima z menoj? Najbrže me hoče prodati kot sužnja.

Cutil sem, da bi se moral temu upreti. Toda bil sem brez moči, prepuščen Chrisobulu na milost in nemilost. Stal sem tu kot tujev v čakal, kdaj se kdo spomni poslati me v krtovo deželo. Tudi rane so me zelo skele. Mrzlica me je tresla. Sledovi levijih tac so me še vedno skele. Ves pogum, vsa učinkovitost me je zapustila. Se toliko energije mi ni ostalo, da bi pobegnil in pustil lakomega trgovca na cedilu.

Lopov in lažnjivec si!

To sem mu hotel zabrusiti v obraz, pa nisem imel poguma. Samo oči so se mi zaikrile in zamrmljali sem nekaj nerazločnega.

No, no, — je dejal sluteč nevarnost. — Nikar se ne prenagli, dragi moj!

Povesil sem glavo in se opotekal za njim. Saj res, čemu bi se upiral? Prišel bi z dežja pod kap. Bil sem vojni ujetnik. Rimljani so me odbosili na smrt in vrgli levom, da bi me raztrgali. Samo srečnemu naključju se imam zahvaliti, da sem stal živ. Če bi me zdaj našli, bi me odvleki nazaj v amfiteater ali pa bi me izročili rabiju. Še dobro, če se izgubim v množici kot neznan suženj. Tako bi se utegnjišči našli kak izhod iz obunnegata položaja.

Bilo mi je kakor človeku, ki ga mučijo težke sanje in ki komaj čaka da se prebudi. Še vedno sem upal, da se mi posreči na ta ali oni način zbežati nazaj v dvajseto stoletje in da bom mogel znova pričeti svoje srečno življenje.

Toda kaj bo z menoj, če umrem tu v Aquincu?

Pri tej misli sem prebledel. To bi pomenilo konec moje kariere. Iz groba se nihče ne vrne. Če umrem bodo te strasne sanje večne.

Moram biti torej oprenen. Smrtne nevarnosti se bo treba izogibati.

— Sinistra! — je zavplj tisti hip trgovca s sužnji, češ, naj zavijem levo.

V glavi se mi je vrtelo, toda ubogal sem.

Prispela sva v ozko ulico. Umanjana deževnica je smrdela tu iz kamnitega čeba. Zrak je bil dušeč. Iz prithične izbe enonadstropne hiše je neznamno smrdelo po svetih govejih kožah. Bila sva v okraju mesarjev.

Na vogalu sva se ustavila. Chrisobulus je udaril s palico po vratih.

— Domu sva, — je dejal. In globoko si je oddahnil. Menda je dolga pot tudi njega utrudila.

V hiši ni bilo nobene luči. Vsi so menda spali. Samo psi so srdito zalajali na dvorišču.

Trgovec s sužnji je znova potkal.

— Sejan! Hej. Prebudi se! Odprti mi. Jaz sem, Chrisobulus!

V veži so priščali luč. Začuli so se težki koraki. Neko je zagordnil in zaklel. Počil je bič. Neko je odpiral vrata. Vstopila sva.

Na stopnicah je naju pozdravljan Sejanus. Chrisobulus zaupni sluga in upravitelj hiše. Z bakljem v roki je nama kazal pot.

— No, kaj pa je to? — je rentačil srđito. — Misli sem, da gori mesto.

— Ne blebat neumnost, stari, — ga je miril Chrisobulus. — Zakleni raže vrata.

Sejanus je nerad ubogal.

— Kdo je pa tale dečko? — je vprašal in pokazal name.

— Nov suženj. Prav kar sem ga dobil.

— Kupil si ga? — je vprašal Sejanus.

— Našel sem ga.

— Kako to?

— Captivus! — je odgovoril Chrisobulus v pomežikal lokavo z očmi. — Pobegnil je od nekod. Zdaj je pa naš. To je imetje brez gospodarja. Najbrž je vojni ujetnik, ki se je v naših krajin izgubil.

Sejanus je stopil k meni. Ogledal me je od nog do glave, kakor da stoji pred njim ukraden konj. Najprej mi je odprl čefusti, potem mi je pa otipal prsniki. Pregledal mi je tudi oči in mi dvignil trepanice, da bi bolje videl zenice. Tudi moji zobje so ga zanimali. Končno mi je zapovedal razkoračiti se, stati ravno in izbočiti prsa. Tudi mojim nogam so prizaneseli. Sklonil se je, da bi jih bolje videl.

— Tako, sredina roba, nič posebnejšega, — je dejal zaničljivo.

— Dokaj močan je.

— Toda bedast ko noč.

— Za delo na polju bo že.

— Moramo ga prdati, — je predlagal Sejanus. — Jutri ga odvedem na Macelum. Morda pa da kdo ranj nekaj sesterciev.

— Počakajmo s tem. Najprej se mora malo zrediti.

— Skoda krime, — je menil Sejanus.

Ta Sejanus je neotesanec prve vrste. Na sebi ima rimsko tuniko, segajočo do kolen. Bedra ima gola. Na nogah ima lesene coklike. Njegov obraz je širok, koščen in ostuden, oči sprengi in lokale, na zgornji ustnici ima globoko brzgotino, najbrž od pretepa v gostilni. Za pasom mu visi korobač. Koščene pesti ne obtejajo nič dobrega. Ko me je spreng pogledal, me je sprejet mraz po hrbitu. Nenhod se začutil v njem strašnega tira sužnjev.

Svetujem ti, da ga takoj prodas, — je prigovarjal Sejanus svojemu goduješu. — Cemu kramti tako pokvko?

Nekaj dni mora počivati, — je menil Chrisobulus. Tudi kopati ga bo treba, ker je umazan. Siromak se komaj drži na nogah.

— Pa naj bo, — se je udal Sejanus.

— Daj mu večerjo in spravi ga v posteljo.

Sejanus mi je zaživil in ker mu nisem dovolj hitro sledil, je vzel koro-

bač in me začel priganjati.

— Pojd! Kaj nisi slišal?

— Ne pretepaj ga! — je zaklical Chrisobulus na videz ogroženo.

— Saj se ga še dotaknil nisem, — je odgovoril Sejanus in skomignil z rameni.

Odšla sva v kuhinjo. Tu je Sejanus zbudil sužnjo in ji naročil, naj pogreje juho, ki je bila ostala od večerje. V juhi so se kuhalne želve, bila je tako mastna in smrdljiva, da je nisem mogel jesti. Pač pa mi je teknil krajec črnega kruha, ki so mi ga dali k večerji. Sneidel sem vsega in še drobtinice sem pobral.

— No, si se že nažrl? — me je nahrul Sejanus. — Pojdiva!

Odšla sva po umazanih leseni stopnicah v podstrešje, kjer so bili brlogi za sužnje.

— Še ponocni ne pusti človeka spati, ta svinjski veržnik, — je godrnal Sejanus na svojega gospodarja.

Prišla sva v podstrešje in se ustavila pred priprtimi lesenimi vrati. Sejanus je sunil v vrata.

Tu se naspis. Poišči si na slami briog.

Pahnil me je skozi vrata in jih zapolnil za meno.

Podstrešje je bilo temno. Smrdelo je po gnilobi in potu. Od vseh strani se je čulo smrečanje. Na slami je spalo deset do petnajst sužnjev. Brlog je bil podoben ovčji staji. Taval sem v tem boječ se, da bi ne stopil komu na glavo. Smrad me je omamljal. Že sem mislil, da se onesvestim. Najraje bi bil umrl. Kjub vsej opreznosti sem stopil nekому na glavo. Začul se je hrešček glas.

— Pri Poluxu, pravim. Ta neroda me še pohodi.

In že sem začutil močan sunek pod rebra. Odletel sem v nasproti kot. K sreči sem našel tam prostorček na vlažni, smrdljivi slami. Zakopal sem se v njo, da bi se vsaj neznameno mrudil. Kmalu sem trdno zaspal.

Upal sem, da se zbudim že doma v svoji hiši v Hernadski ulici, v naročju svoje žene in tašče. Prepričan sem bil, da se kmalu izkaže, da sem vse to videl in doživel v sanjah.

Toda usoda je hotela žal drugače.

Roman življenja in smrti prestolonaslednika Rudolfa

Iz spominov dvorne dame princese Zichy, objavljenih pred 30 leti v francoski »Revue de Revues«

Rudolfova ljubica

Rudolf je bil ta čas do učes zanjubljen v gospo F. To je bila v vsakem pogledu odlična dama, zelo lepa, krasna, visoke postave in izrazitih ognjevitih oči, iz katerih so odsevale vse ženske strasti. Bila je židovka, poročena z bogatim industrijem, od katerega se je pa kmalu po poroki ločila, da bi morela živeti po svoji volji.

Prestolonaslednika je s svojo duhovitostjo očarala, da je za vse na svetu ni hotel zapustiti. To ljubavno razmerje je imel baš ob času zaroke s Stefanijom.

Pod pritiskom državnih in dinastičnih ozirov se je dal sicer pregovoriti, da je podal izbrani nevesti roko, ni se pa hotel z njo poročiti. V Bruselj ni odpotoval, dasi je že navadna vladnost zahtevala, da bi svojo nevesto vsaj posetil. Slednjč je bil prisiljen odpotovati v Bruselj, toda brez svoje ljubice ni mogel živeti niti en dan in zato jo je vzel s seboj na potovanje. Potoval je k svoji nevesti, a spremjal ga je ljubica.

Skrivnost dvornega salonskega vagona

Rudolfovovo ljubico so skrili njegovim zaupnikom v dvornem vlaku brez večjih težkoč. Nobeno vohunsko oko ni moglo odkriti te skrivnosti in prestolonaslednik je bil prepravljen da ostane njegovna pustolovsčina prikrita doma in v tujini. In res je šlo vse po sreči. Nihče ni slušil, kdo spremila Rudolfa. V Bruselju je Rudolfov ljubica izginila v diskret-

nem hotelu, prestolonaslednik je pa stanoval pri belgijskem kralju. Toda svojo ljubico je vsak dan posetil.

Tako se je približal dan odhoda. Oficijsko slovo je bila kratko in Rudolf se je odpeljal na kolodvor, kjer ga je pa čakalo neprijetno presenečenje.

Do učes zanjubljena Stefanija je prosila svojo mater, njo pa spremi na kolodvor, kjer je se hotela še enkrat posloviti od svojega ženin. Kraljica je dala zapreti kožjo in odpeljal sta se, ne da bi koga obvestili, kam sta namenjeni.

Salonski vagon je bil pripravljen k odhodu, bil je krasno razsvetljen in okna niso bila zagrjnena. Rudolf se je čutil varnega in tako je ljubimkoval s svojo nevesto roko, ni se pa hotel z njo poročiti.

Bruselj ni odpotoval, dasi je že načudno vladnost zahtevala, da bi svojo nevesto vsaj posetil. Slednjč je bil prisiljen odpotovati v Bruselj, toda brez svoje ljubice ni mogel živeti niti en dan in zato jo je vzel s seboj na potovanje. Potoval je k svoji nevesti, a spremjal ga je ljubica.

Leopold II. posreduje

Belgijski kralj Leopold II. je bil stravito razkačen in je hotel komaj sklenejeno zaroko razrediti. Saj je vedel, da bo njegova hčerka nesrečna, če se poroči z možem, ki ne more ostati brez ljubice niti na potovanju k svoji nevesti. Leopold II. je bil sicer tudi razuzdan, toda znal je igrat dobrega parana in skrbel je, da njegove hčerke ne postanejo žrtev politike na škodo osebne sreče. Hotel jim je zasigurati srečno in mirno bodočnost. Cim je pri-

spel Rudolf na Dunaj, je bil poklican k cesarju, ki ga je pošteno prijet. V zadovoljstvu so moralni poseči diplomati običajno, ki so dosegli to, cesar ni mogel dosegči naravnega nagnjenja, niti ljubeče srce. Tudi to zadnjo zelo nopravljeno oviro so kimalu odstranili in nekoga leta 1914 pomladanskih dne se je Stefanič v spremlju svoje matere in svojih tovarišic pripeljal na Dunaj. Dunajčani so kar poskakovali od veselja, razdrapali politične razmere v starosti monarhiji, ne mahoma v ruci na boje, vse so imeli prost, kajt želi, ki je zelo ljubil. Tako so namreč zatrivali dvorni krog, da prikrjejo prestolonaslednikovo ljubavno pustolovščino.

Zakonsko življenje

Nekaj mesecev se je Rudolf kot zakonski mož dočakal dobro držal. Njegova blvša ljubica je brez sledu izginila, o drugih Rudolfovih ljubicah je pa iz predvidnosti tudi nima molčala. Čez leto 1914 se je rodila Stefaničeva hčerka. To je Rudolfa zelo zavrljala. Toda je nezadovoljna, kajt želi, je hotel sima. Žena mu je postala zoprena. Vrnili se je v svojih starin navadam, k razuzdanemu življenju bogatega in mogočnega dočlanjanstva. Princesa Stefanič je bila po značaju slabotna in ko je spoznala, da je zakonske sreče konec in da ne bo mogla obdržati celega moževega srca, je postala ljubosumna in začela je Rudolfa zavezovati. S tem je pa dosegla ravno nasprotno in Rudolf jo je še bolj preziral. Da ni bila tako ljubosumna in da se ni tako neokusno borila za moževno ljubezen, bi bila lahko obdržala svojo pozicijo kot soprona prestolonaslednika v intimnem domičku krogu. Sirota pa ni imela potrebe, da se vredno zavrela.

Intrige njene sestre

Njeni zli duh je bila Luisa Koburška. Ta je navdušeno vlekla na učesa vse resnične in neresnične govorice o Rudolfu. Svoji nesrečni sestri je pripovedovala gorostasne stvari o Rudolfovih nezvestobi, pregovorila jo je, naj energetično zahteva jamstvo, da bo opustil svoje razuzданo življenje, in ko tudi to ni pomagalo, ji je zacetela prigovarjati, naj se mu osveti. Rudolf je dobro vedel, da so mu dvorni vohuni neprestano za petami in da slišijo vse, kar govorijo. Da bi vzbujal Šim manj pozornost, se je vozil na svoje ljubavne pustolovščine z navadnim dunajskim izvoščkom.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

MODERNA MLADINA

— Kakšno nedostojno knjigo pa zoper čitaš, Milanček?

— Saj ni nedostojna. To je knjiga o otroški vzgoji. Zanima me, če me dobro vrgaš.

SLAB V ZEMLJEPISU.

— Ali imajo zimski sportniki tudi